

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
30.08.2021. - 03.09.2021.

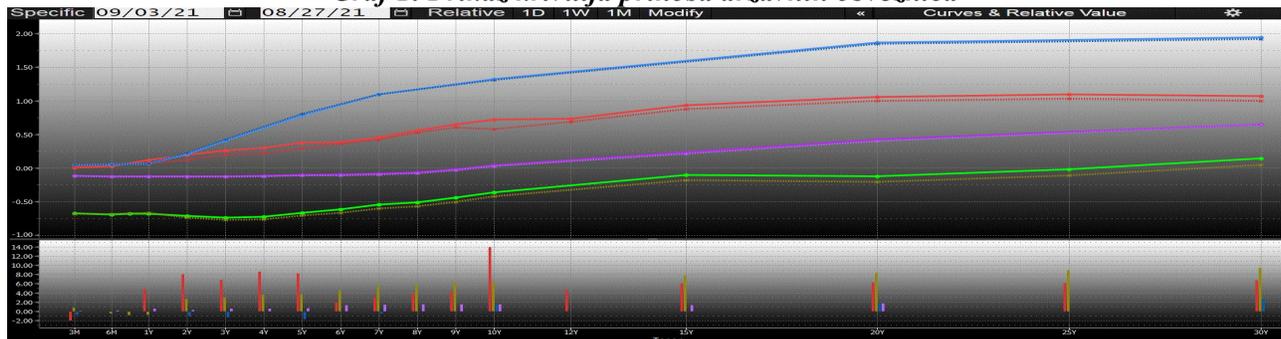
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	27.8.21	-	3.9.21	27.8.21	-	3.9.21	27.8.21	-	3.9.21	27.8.21	-	3.9.21				
2 godine	-0,74	-	-0,71	↗	0,22	-	0,21	↘	0,12	-	0,20	↗	-0,11	-	-0,12	↘
5 godina	-0,71	-	-0,67	↗	0,80	-	0,78	↘	0,29	-	0,37	↗	-0,11	-	-0,10	↗
10 godina	-0,42	-	-0,36	↗	1,31	-	1,32	↗	0,58	-	0,72	↗	0,03	-	0,04	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	27.8.21	-	3.9.21	
3 mjeseca	-0,668	-	-0,662	↗
6 mjeseci	-0,690	-	-0,694	↘
1 godina	-0,662	-	-0,669	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 03.09.2021. godine (pune linije) i 27.08.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Protekli tjedan su obilježile nešto „optimističnije“ izjave većeg broja zvaničnika ECB, koji su ukazali na ozbiljniju raspravu o pitanju odluke o budućnosti hitnih mjera uvedenih zbog pandemije (PEPP). Prvo je član UV ECB De Galhau izjavio da bi kreatori monetarne politike trebalo da uzmu u obzir povoljnije uvjete financiranja u regiji kada budu razmatrali tempo mjesečnih kupovina putem PEPP programa za IV tromjesečje. Nakon toga, njegov kolega iz Austrije Holzmann je izjavio da bi ECB trebalo da počne sa raspravom o načinu na koji će povlačiti stimulatívne mjere uvedene zbog pandemije i da se fokusira na alatke koje bi mogle pomoći ostvarivanju održive ciljane razine inflacije od 2%, dok je član UV ECB Knot najavio da je PEPP program ECB blizu toga da ispuni svoju svrhu, te da bi izgledi mogli da dozvole usporenje stimulatívnih mjera. Posljednji u nizu zvaničnika koji ukazuju na intenzivnu debatu uoči ovtjedne sjednice ECB je predsjednik Deutsche Bundesbank Weidmann koji je izjavio da zvaničnici ECB ne bi trebalo da zanemare rizik daljeg ubrzanja inflacije, u odnosu na trenutna očekivanja. Prema posljednjim istraživanjima sudionici na finansijskim tržištima očekuju da je moguće da ECB u narednom tromjesečju počne sa smanjenjem obujma kupovina obveznica putem PEPP programa, kao i da ne iskoristi kompletan planirani iznos sredstava prije okončanja ovog programa u sljedećoj godini. Očekuje se da bi ECB tempo kupovina mogla svesti na oko 50 milijardi EUR u ožujku sljedeće godine, dok se odluka o obustavi ovog programa očekuje tek krajem sljedeće godine.

Dodatnom optimizmu na tržištu doprinijeli su i objavljeni preliminarni podaci o bržem od očekivanog ubrzanju stope inflacije na razini eurozone tijekom kolovoza, gdje stopa od 3,0% predstavlja najveću razinu zabilježenu u posljednjih skoro 10 godina, a pored toga i razinu daleko iznad ciljane (2%). Do sada zvaničnici ECB u eurozoni, kao i oni iz SAD, su u više navrata pokušali da rast inflacije, koji je prisutan već nekoliko mjeseci, pripišu privremenim čimbenicima, ali je istovremeno objavljen podatak i o bržem rastu temeljne stope inflacije, koja isključuje cijene volatilnih proizvoda, a koja je, također, zabilježila priličan rast na 1,6% sa 0,7% iz srpnja. Iz IHS Markita je nakon objave PMI podataka krajem prošlog tjedna priopćeno da bi se ekonomija mogla vratiti na razine prije pandemije do kraja godine, a možda i ranije. Ipak, poremećaji u lancu ponude, koji su uzrokovani pandemijom, su još jednom ovog mjeseca doveli do rasta troškova sirovina.

Sve navedeno utjecalo je na rast prinosa obveznica eurozone tijekom prošlog tjedna. U odnosu na prethodni tjedan prinosi njemačkih obveznica su povećani između 3 i 6 baznih bodova, a prinosi italijanskih obveznica između 1 i 7 baznih bodova.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje	
1.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	KOLOVOZ	118,0	117,5	119,0
2.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	KOLOVOZ	-5,3	-5,3	-4,4
3.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	KOLOVOZ	59,5	59,0	60,2
4.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	SRPANJ	11,1%	12,1%	10,2%
5.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	KOLOVOZ	2,7%	3,0%	2,2%
6.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	KOLOVOZ	1,5%	1,6%	0,7%
7.	Stopa nezaposlenosti – EZ	SRPANJ	7,6%	7,6%	7,8%
8.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	KOLOVOZ	5,6%	5,5%	5,6%
9.	Stopa nezaposlenosti – Italija	SRPANJ	9,6%	9,3%	9,4%
10.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	SRPANJ	-	5,9%	6,2%
11.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000)	KOLOVOZ	-	-82,6	-197,8
12.	GDP – Francuska (tromjesečno) final.	II tromjesečje	0,9%	1,1%	0,0%
13.	GDP – Finska (tromjesečno)	II tromjesečje	-	2,1%	0,1%
14.	GDP – Belgija (tromjesečno) final.	II tromjesečje	1,4%	1,7%	1,1%
15.	GDP – Italija (tromjesečno) final.	II tromjesečje	2,7%	2,7%	0,2%
16.	GDP – Irska (tromjesečno)	II tromjesečje	-	6,3%	8,7%
17.	Maloprodaja – EZ (G/G)	SRPANJ	4,5%	3,1%	5,4%
18.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	SRPANJ	3,6%	-0,3%	6,5%
19.	Maloprodaja – Nizozemska (G/G)	SRPANJ	-	3,9%	6,6%
20.	Maloprodaja – Španjolska (G/G)	SRPANJ	0,6%	0,1%	1,2%
21.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	SRPANJ	-2,0%	-4,6%	-2,4%

SAD

Prema objavljenim podacima, broj Amerikanaca koji su podnijeli nove zahtjeve za naknade zbog nezaposlenosti je smanjen tijekom proteklog tjedna, dok je broj otkaza u kolovozu smanjen na najnižu razinu u posljednjih više od 24 godine, što sugerira da tržište rada napreduje čak i sa rastom broja zaraženih Covid19. S druge strane, povećanje broja radnih mjesta je usporeno u kolovozu više nego što se očekivalo pod utjecajem slabije tražnje za uslugama i trajnog nedostatka radnika kako je broj zaraženih Covid19 rastao, mada je tempo bio dovoljan da se održi ekonomska ekspanzija. **Stopa nezaposlenosti u kolovozu je smanjena sa 5,4% na 5,2%, u skladu sa očekivanjima.** Ipak, stopa nezaposlenosti ne odražava realno stanje na tržištu rada jer su pojedini zaposleni klasificirani kao “zaposleni, ali su odsutni sa posla”. Prosječne zarade zaposlenih po satu su u kolovozu zabilježile rast od 0,6% u odnosu na prethodni mjesec, odnosno rast od 4,3% na godišnjoj razini, a oba podatka su bila iznad očekivanja, što predstavlja još jedan pokazatelj problema manjka radnika, te potencijalni rast inflatornih pritisaka.

Ministarstvo zdravlja i usluga stanovništvu je otvorilo ured u kome će se klimatske promjene tretirati kao pitanje javnog zdravlja, a koji je osmišljen da odgovori na zdravstvene rizike, uključujući i one koji nesrazmjerno pogađaju siromašne i manjinske zajednice. Tajnik HHS Xavier Becerra je izjavio da je

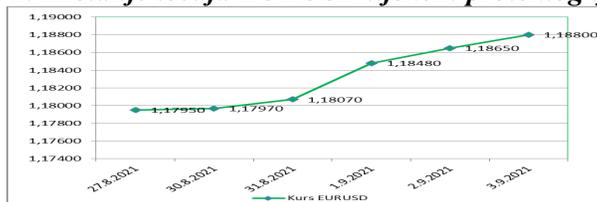
njegova misija zaštititi zdravlje ljudi usljed nesrazmjernih klimatskih utjecaja i zdravstvenih nejednakosti kao što su požari, suše, uragani i poplave.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Br.kuća koje čekaju na realizaciju (M/M) SRPANJ	0,3%	-1,8%	-2,0%
2.	Aktivnosti prerađivačkog sektora Feda iz Dalasa KOLOVOZ	23,0	9,0	27,3
3.	FHFA indeks cijena kuća (M/M) LIPANJ	1,9%	1,6%	1,8%
4.	Indeks povjerenja potrošača KOLOVOZ	123,0	113,8	125,1
5.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite 27.kolovoza	-	-2,4%	1,6%
6.	ADP Izvješće o promjeni br. zaposlenih KOLOVOZ	625.000	374.000	326.000
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora F KOLOVOZ	61,2	61,1	63,4
8.	PMI uslužnog sektora F KOLOVOZ	55,2	55,1	59,9
9.	Kompozitni PMI indeks F KOLOVOZ	-	55,4	59,9
10.	ISM indeks prerađivačkog sektora KOLOVOZ	58,5	59,9	59,5
11.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 28.kolovoza	345.000	340.000	354.000
12.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih 21.kolovoza	2.808.000	2.748.000	2.908.000
13.	Trgovinska bilanca (u milijardama USD) SRPANJ	-70,9	-70,1	-73,2
14.	Tvorničke porudžbine SRPANJ	0,3%	0,4%	1,5%
15.	Porudžbine trajni dobara F SRPANJ	-0,1%	-0,1%	0,8%
16.	Stopa nezaposlenosti KOLOVOZ	5,2%	5,2%	5,4%
17.	Promjene br.zaposlenih u nefarm. sektoru KOLOVOZ	733.000	235.000	1.053.000

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,1795 na razinu od 1,1880.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Istraživanje koje je provedeno nad uzorkom od više od 500 ljudi je pokazalo da skoro 2/3 građana starijih od 50 godina žele da se ministri brže usmjeravaju ka klimatskim inicijativama, bez obzira da li to znači da će proizvodi i usluge tijekom vremena biti skuplji ili će pristup njima biti otežan. Istraživanje Bloomberg Economicsa je pokazalo da su kućanstva u Velikoj Britaniji uspjela da ostvare višak štednje oko 180 milijardi GBP tijekom pandemije. Važna determinanta tempa oporavka ekonomije bit će iznos koji će potrošiti tijekom razdoblja normalizacije života. Prema rezultatima istraživanja Bloomberga stopa štednja bi na kraju 2021. godine mogla biti smanjena na 7,5%, te bi u narednim godinama trebalo da ostane stabilna i bude konzistentna sa time da se 5% viška štednje troši na godišnjoj razini. Ipak, moguće je da će potrošači i dalje biti oprezni kada je potrošnja u pitanju.

Poslovno povjerenje u Velikoj Britaniji je zabilježilo najveću razinu u posljednje četiri godine, zahvaljujući povećanom optimizmu nakon pandemije, ali kompanije naglašavaju zabrinutost zbog manjka radne snage koji bi mogao da utječe na rast plaća u narednim mjesecima. Istraživanje Lloyds Bank je pokazalo da su pojačano cijepljenje, uklanjanje restrikcija i promjene u pravilima samoizolacije doprinijeli pojačanom optimizmu kompanija u kolovozu.

Sveukupni rezultati PMI istraživanja pojačavaju signale da je ekonomski rast u Velikoj Britaniji usporen u posljednjih mjesec dana. Ovi podaci su peti mjesec zaredom iznad graničnih 50 bodova, a rekordan broj kompanija uslužnog sektora je istaknuo da zapošljavaju osoblje, ali i da se bore sa rastom troškova. Direktor Markita Moore je izjavio da su brojni sudionici istraživanja istaknuli da se dugo čekalo na popunjavanje upražnjenih radnih mjesta, dok prepoznaju neočekivano izraženu fluktuaciju zaposlenih nakon što se ekonomija ponovo otvorila.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Lloyds poslovni barometar	KOLOVOZ	-	36	30
2.	Potrošački krediti (G/G)	SRPANJ	-	-2,7%	-2,2%
3.	Odobreni hipotekarni krediti	SRPANJ	78.000	75.200	80.300
4.	Monetarni agregat M4 (G/G)	SRPANJ	-	6,0%	6,9%
5.	Nationwide cijene kuća (G/G)	KOLOVOZ	8,6%	11,0%	10,5%
6.	PMI prerađivački sektor F	KOLOVOZ	60,1	60,3	60,1
7.	PMI uslužni sektor F	KOLOVOZ	55,5	55,0	55,5
8.	PMI kompozitni indeks F	KOLOVOZ	55,3	54,8	55,3

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, te je tečaj EURGBP zabilježio rast sa razine od 0,85692 na razinu od 0,85722, dok je GBP aprecirala u odnosu na USD, te je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3764 na razinu od 1,3871.

JAPAN

Zamjenik guvernera BoJ Wakatabe je izjavio da BoJ mora izbjeći prerano smanjenje stimulansa i da mora biti spremna za povećanje monetarne podrške ukoliko se ekonomija pogorša, upozoravajući na povećavanje neizvjesnosti uzrokovane pandemijom Covid19. Dodao je da ne vidi potrebu da se odmah smanje stimulansi, jer snažan izvoz i kapitalni izdaci podržavaju krhku ekonomiju i time kompenziraju slabu potrošnju. Prema njegovom mišljenju, ukoliko se uoče opasnosti koje mogu dovesti do ozbiljnog ekonomskog pada, mora se razmotriti kako odgovoriti monetarnom politikom i koje alate primjeniti ovisno o tadašnjim ekonomskim uvjetima.

Član uprave BoJ Kataoka je izjavio da bi pandemija izazvana Covid19 mogla utjecati na ekonomiju duže nego što se prvobitno očekivalo, upozoravajući na pojačane rizike očekivanja BoJ u vezi s umjerenim oporavkom koji je usmjeren na izvoz. Naglasio je spremnost BoJ da pojača stimulanse ukoliko bude potrebno kako jačaju tržišna očekivanja da bi Japan mogao zaostajati za drugim zemljama prilikom izlaska iz politike kriznog režima. Časopis Yomiuri je objavio da Vlada planira da ublaži restrikcije vezano za Covid19 u listopadu - studenom, kako bude napredovalo cijepljenje među stanovništvom. Prema tom planu, Vlada nastoji koristiti potvrde o cijepljenju i rezultate testova na Covid19, te razmatra nastavak inicijative Go To Travel koji je osmišljen da stimulira lokalni turizam i ublaži ograničenja za velike događaje. Premijer Suga je najavio da se neće kandidirati na izborima stranke LDP, 29. rujna, te da će napustiti funkciju po isteku svog mandata. Prema sprovedenim anketama Kyodo News i časopisa Yomiuri, bivši ministar vanjskih poslova, koji trenutno nadgleda program cijepljenja u Japanu, Kono, je najpopularniji kandidat za narednog premijera.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Maloprodaja (G/G)	SRPANJ	2,1%	2,4%	0,1%
2.	Stopa nezaposlenosti	SRPANJ	2,9%	2,8%	2,9%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	SRPANJ	11,2%	11,6%	23,0%
4.	Indeks započelih kuća (G/G)	SRPANJ	5,3%	9,9%	7,3%
5.	Indeks povjerenja potrošača	KOLOVOZ	36,0	36,7	37,5
6.	Kapitalna potrošnja (G/G)	II tromjesečje	3,5%	5,3%	-7,8%
7.	PMI prerađivačkog sektora (G/G) F	KOLOVOZ	-	52,7	53,0
8.	PMI uslužnog sektora (G/G) F	KOLOVOZ	-	42,9	47,4
9.	Kompozitni PMI (G/G) F	KOLOVOZ	-	45,5	48,8
10.	Prodaja vozila (G/G)	KOLOVOZ	-	4,4%	3,3%
11.	Monetarna baza (G/G)	KOLOVOZ	-	14,9%	15,4%

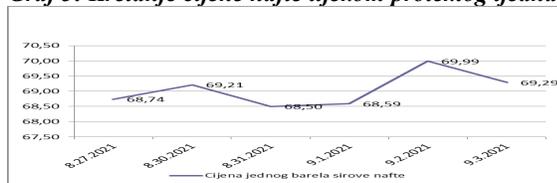
JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 129,54 na razinu od 130,31. JPY je blago aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 109,84 na razinu od 109,71.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 68,74 USD (58,28 EUR). Do sredine tjedna cijena nafte nije bilježila značajne fluktuacije. U tom razdoblju najznačajniji utjecaj na cijenu nafte imala su očekivanja sastanka OPEC+ na kojem se trebalo procijeniti globalno tržište nafte i sagledati očekivanja tražnje, ukoliko se pandemija nastavi širiti. Pored očekivanja rezultata ovog sastanka, cijena nafte je bila pod utjecajem zabrinutosti da će negativni učinci oluje u SAD, koji su određeni dio zemlje ostavili bez električne energije, smanjiti tražnju za naftom. Na sastanku OPEC+ koji je održan sredinom tjedna, dogovoreno je da se nastavi sa planom povećanja obujma ponude od 400.000 barela dnevno za listopad. Članice ovog tijela su, također, ponovo potvrdile mjesečno prilagođavanje rasporeda povećanja ponude usvojenog u srpnju, a koji podrazumijeva postupno povećanje obujma ponude sve dok ranije smanjenje ponude od 5,8 milijuna barela dnevno ne istekne, a što bi trebalo da se u potpunosti neutralizira do rujna 2022. godine. Tijekom trgovanja u četvrtak cijena nafte je imala tendenciju rasta, te se približila razini od 70 USD po barelu pod utjecajem oštrog pada zaliha ovog energenta u SAD i slabijeg dolara. Također, učinak na cijenu nafte imale su odluke OPEC+ koje ukazuju na to da će se kartel držati politike postupnog povećanja obujma ponude. Tijekom trgovanja u petak cijena nafte je imala tendenciju pada pod utjecajem lošijih podataka sa tržišta rada u SAD što je protumačeno kao signal da je ekonomija SAD i dalje slaba, te je tako smanjena i tražnja za naftom, usprkos tomu što je i ponuda iz Meksičkog zaljeva smanjena nakon uragana Ida koji je prošlog tjedna pogodio regiju.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 69,29 USD (58,32 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 0,80%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.817,57 USD (1.540,97 EUR). Cijena zlata se do četvrtka proteklog tjedna kretala u uzanom rasponu jer su investitori iščekivali rezultate sa tržišta rada u SAD koji su objavljeni krajem tjedna. Početkom tjedna cijena ovog plemenitog metala je blago smanjena, ali se konsolidirala blizu najviše razine zabilježene u posljednja četiri tjedna, nakon što je predsjednik Feda Powell signalizirao da će kamatne stope ostati niske u doglednoj budućnosti. Do sredine tjedna cijena zlata se kretala u uzanom rasponu pod utjecajem analiziranja komentara pojedinih zvaničnika ECB o pitanju očekivanja redukcije monetarnih stimulansa uoči objavljivanja izvješća sa stanja tržišta rada u SAD. U četvrtak su objavljeni rezultati sa tržišta rada u SAD koji, inicijalno, nisu imali utjecaj na cijenu zlata. Međutim, krajem tjedna investitori su protumačili da su lošiji od očekivanih podaci sa tržišta rada signal da ekonomija, ipak, nije snažna kako se percipira. U petak je kriva prinosa SAD postala strmija, dionički indeksi nisu bilježili značajnije promjene, dok je cijena zlata zabilježila rast, te se našla na najvišoj razini u posljednjih sedam tjedana. Stopa rasta zaposlenja je tijekom kolovoza oštro usporena kao posljedica smanjenja tražnje za uslugama i stalno prisutnog nedostatka radne snage jer se broj zaraženih virusom Codiv19 povećava, iako je tempo rasta zaposlenja bio dovoljan za održivu ekonomsku ekspanziju. Ovakvi podaci su ublažili očekivanja da će Fed ubrzo početi sa redukcijom programa kvantitativnih olakšica.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.827,73 USD (1.538,49 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 0,56%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

